

pár slov o urbanizme

Bohumil Kováč

ARCHITEKTÚRA

(lat. architectura,

je umenie, veda o navrhovaní

- stavieb (*stavba* = *budovy* + *ostatné stavby*)
- súborov stavieb ,
- sídiel (miest, obcí)
- krajiny a krajinnej architektúry
- verejných priestorov

ARCHITEKT

zo starogr. **ἀρχιτέκτων** [ark^hitékto:n]

ἀρχι- – „prvý“, „hlavný“ + **τέκτων** „remeselník“, „staviteľ“, „tesár“).

pojem

URBANIZMUS

slovo latinského pôvodu

urbs mesto , veľkomesto, staroveký Rím

ako odbor vznikol v 19. storočí

vedomé formovanie sídiel má dávnejšiu históriu

J.Hrůza :

**súbor metód a postupov slúžiacich k zámernému formovaniu
ľudského osídlenia najmä miest**

preto sa niekedy vykladá aj ako Stavba miest

**odbor zaoberajúci sa teoretickými
a praktickými otázkami stavby miest :**

- *teória urbanizmu*
- *dejiny stavby miest*
- *zásady a pravidlá urb. tvorby*
 - *prognostická disciplína*
 - *otázky urb. rekonštrukcie*
- *problematika vidieckych sídiel*

iné označenia

Städtebau, Urbanisme, Urban design and planning

ARCHITEKTÚRA a URBANIZMUS

1. Dva základné problémové okruhy práce architekta
2. Dva základné a neoddeliteľné pojmy, **vyjadrujúce vzťahy medzi prvkom** (napr. **dom**) **a celkom** (napr. **mesto**)
3. Názov študijného odboru, ktorý vyjadruje túto spätosť
4. **Architekt podľa UIA dokáže zhotovovať**
....architektonické a urbanistické návrhy....

*Cieľom vzdelávania v architektúre je príprava komplexne
vybaveného odborníka ovládajúcich
zásady a pravidlá
architektonickej a urbanistickej tvorby
a ich nástrojov :
projektov stavieb a územných plánov.*

DIMENZIE

architektúry
a
urbanizmu

prvok

INTERIÉR

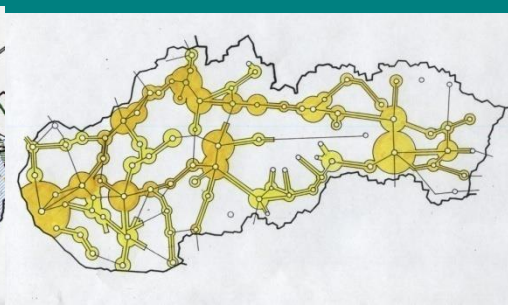
ARCHITEKTÚRA

ZÓNY

SÍDLA

REGIÓN

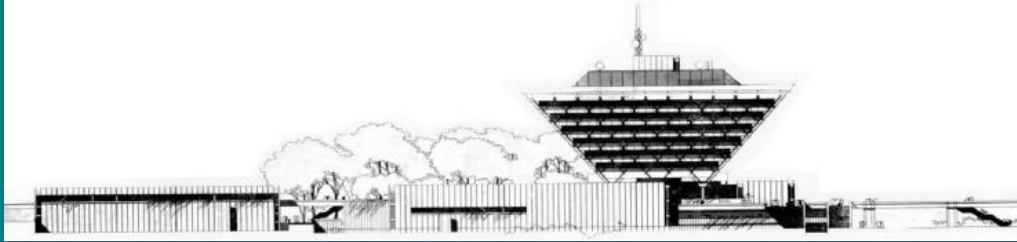
Architektúra (stavba) a urbanizmus (mesto)

Čo musí zohľadňovať architekt keď navrhuje stavbu

- ako určuje (determinuje) okolité prostredie návrh stavby...(budovy)
(určujúci vplyv celku na prvok)
- čo prinesie stavba okolitému prostrediu, aké vzťahy vytvorí
(príspevok - vplyv prvkov na charakter celku)

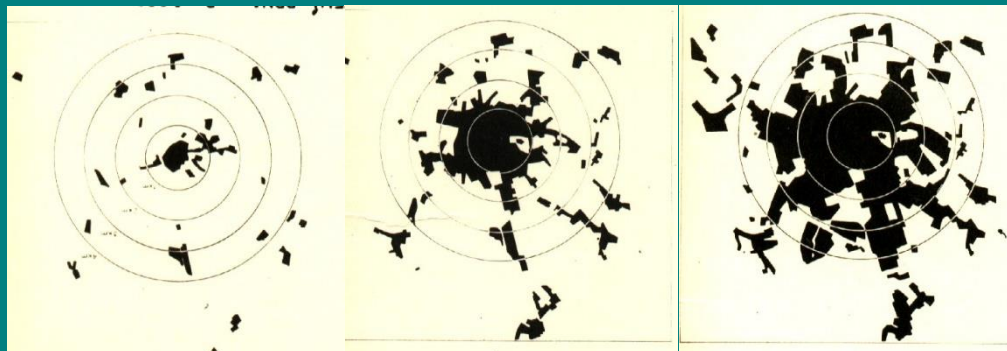
Stavba = relatívne statická – **projektovanie** „relatívne konečného stavu“
...má kolaudáciu...

Sídlo, osídlenie, krajina = **dynamické** – **plánovanie** vývoja

...nemá kolaudáciu...☺

= umenie tvorby vízie
/ predvídavosti vývoja...jeho usmernenia / prognózy

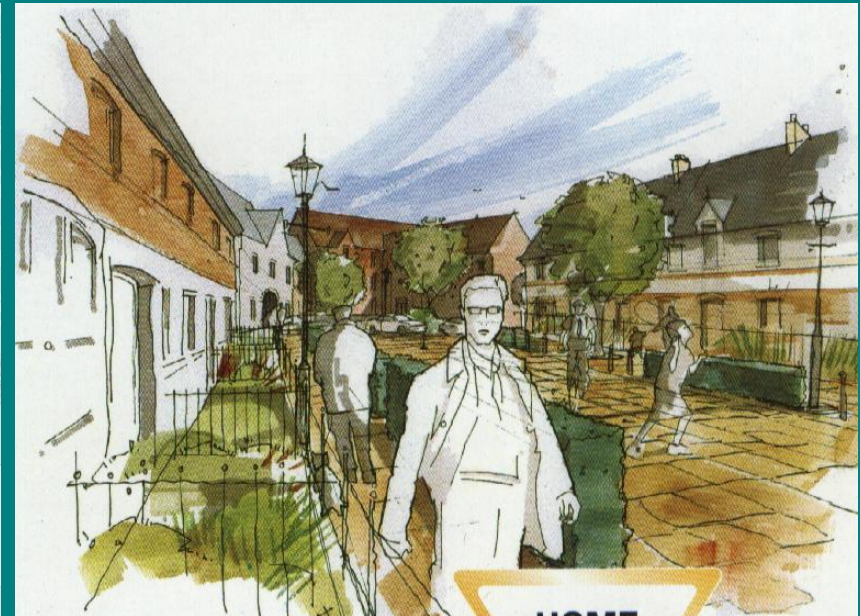

Architekt urbanista = umenie

1. koncepčného nadhľadu

a súčasne

2. vnímania z ľudského horizontu

ARCHITEKT dnes

vykonáva regulované povolanie
vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť

- na výkon vybraných činností (opisuje ich stavebný zákon)
potrebuje **okrem vzdelania** – odbornú spôsobilosť - **autorizáciu**,
ktorú nadobúda overením (*skúška*) v komore architektov
+ preukázať potrebné vzdelanie podľa medzinárodnej smernice + prax
- architekt SKA = slobodný pohyb osôb EÚ vo výkone povolania
- **architekt SKA** :
 - **A...navrhuje** a projektuje stavby
 - **U...navrhuje*** a spracováva územné plány

* urbanistickú koncepciu územia

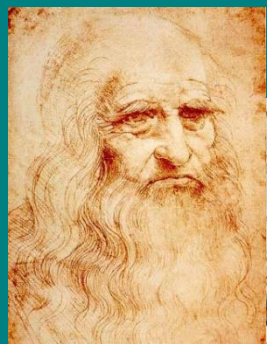

Urbanistická tvorba v diele významných architektov

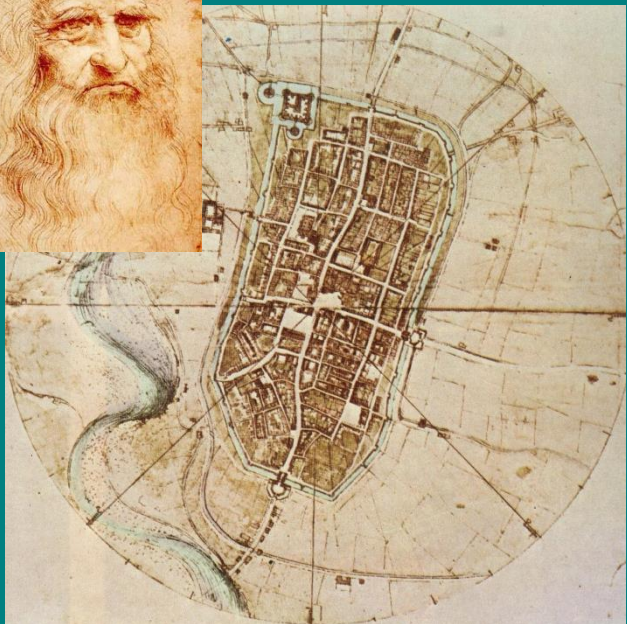
/ výber

dve tendencie prístupu architektov

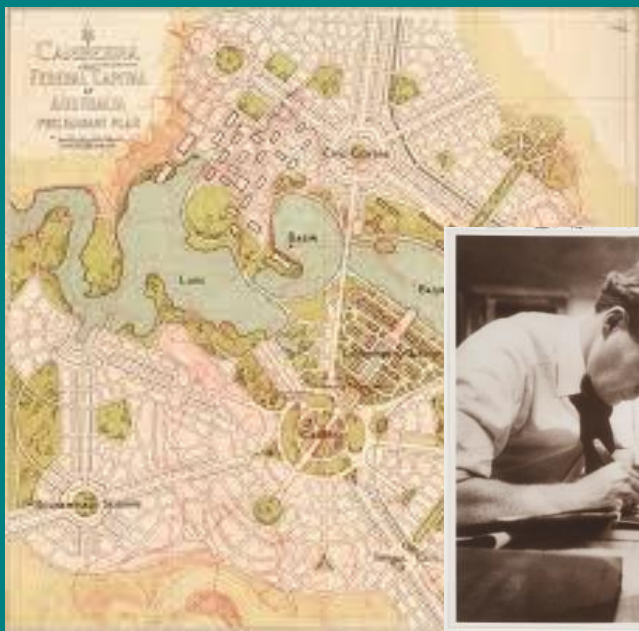
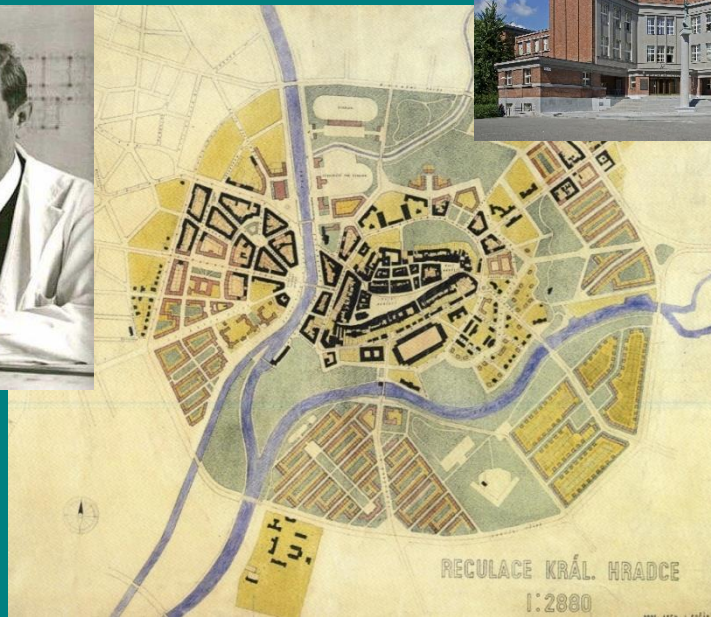
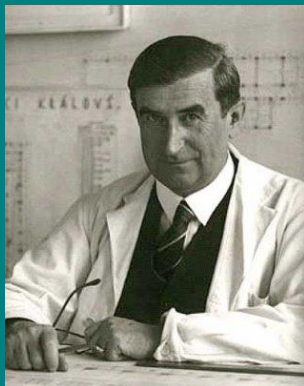
1.
navrhnuť mesto prostredníctvom svojich domov (pozri príklady Corbusier, Kroha, Meier, Niemayer...)
2.
navrhnuť mesto a pripraviť plán rozvoja celého mesta alebo jeho časti (zóny),
podľa ktorého sa riadi tvorba iných architektov, pozri príkl. Gočár, Hruška, Sitte,

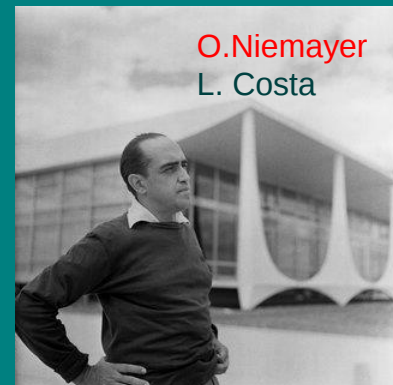
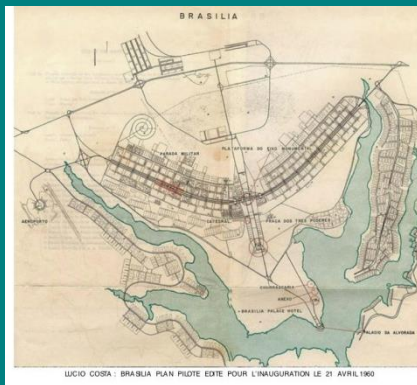
L.d.VINCI

Josef GOČÁR

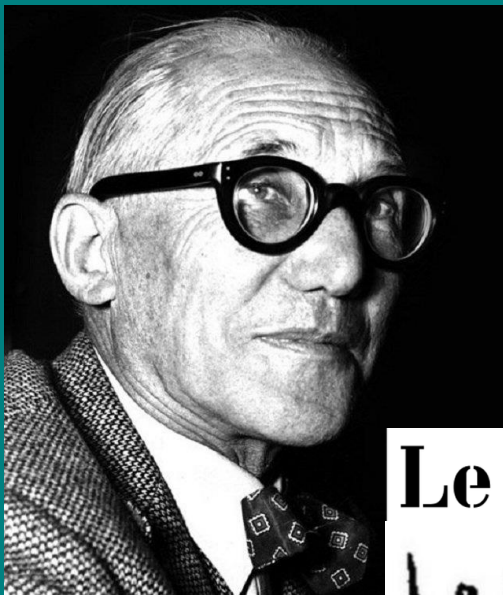

W. Griffin

O.Niemeyer
L. Costa

Le Corbusier

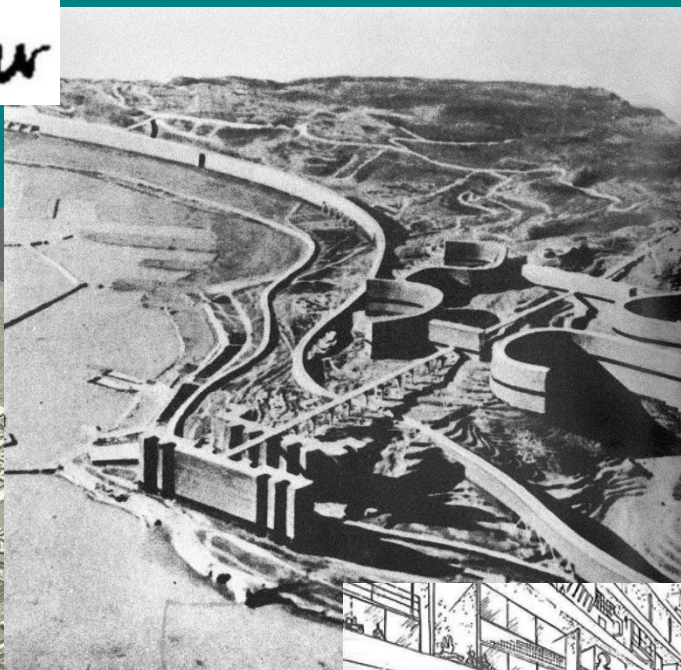
Le Corbusier

_ vila savoy _ chapelle de ronchamp _ la tourette

Mesto ako architektúra

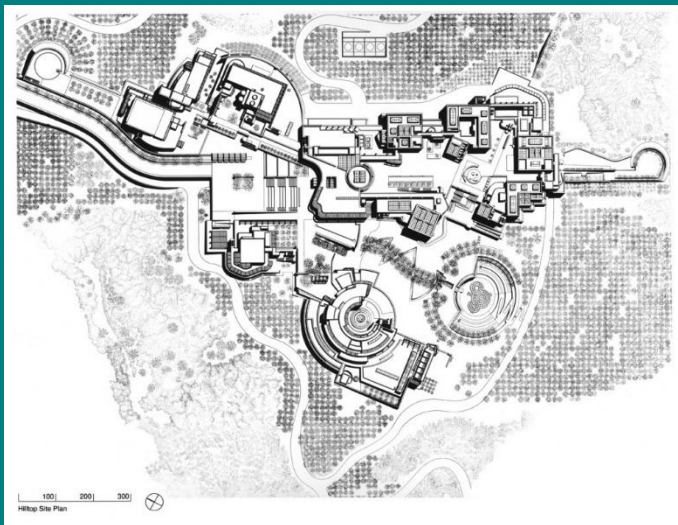
PARIS-plan Voisin

Alžír –
Plan Obus

Richard MEIER

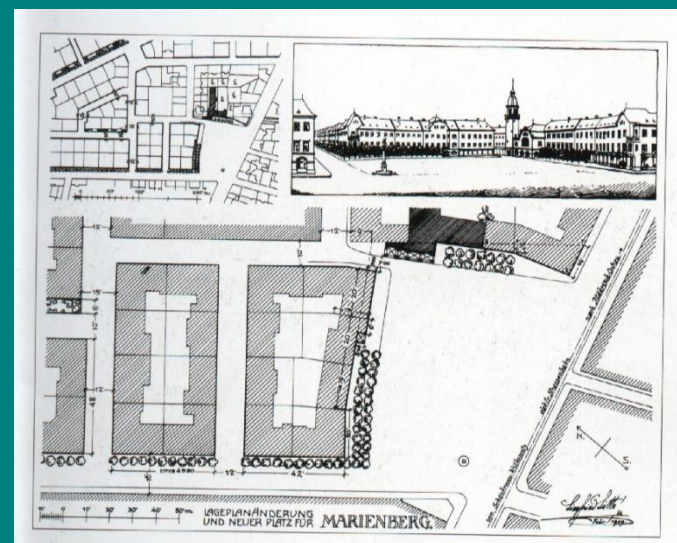
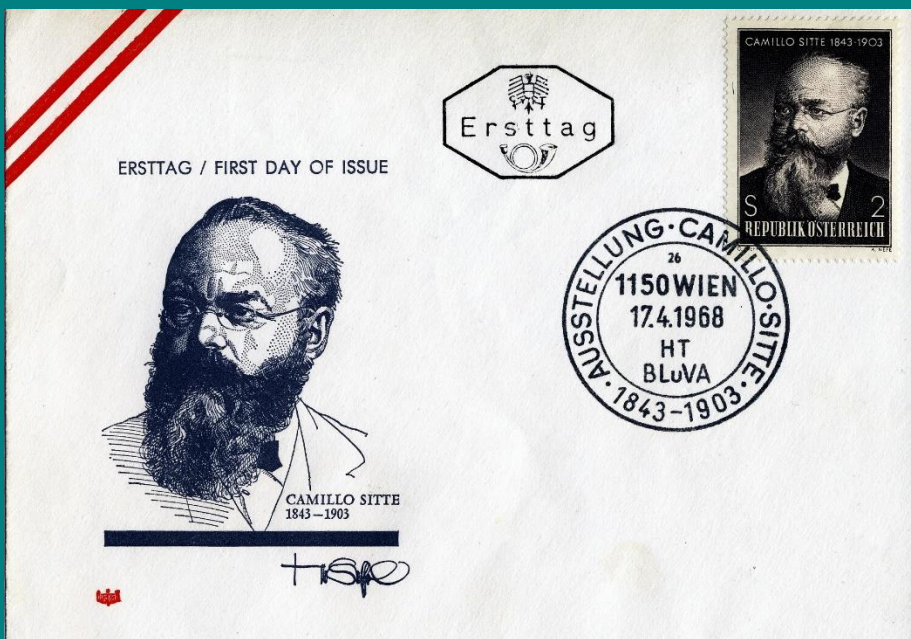

Getty Center Los Angeles
urbanistický súbor ako dielo
jedného autora – jeden projekt
= **urbanisticko - architektonický**
súbor

Camillo SITTE – rak.

Stavba miest podľa umeleckých zásad
na základe svojej predstavy,
ktorú schválila mestská rada,
vypracoval **regulačný plán**
ako súbor pravidiel pre iných architektov
ktorí budú projektovať domy

pozn. pre filatelistov: zo slov. architektov má známku Harminc, Jurkovič, Belluš

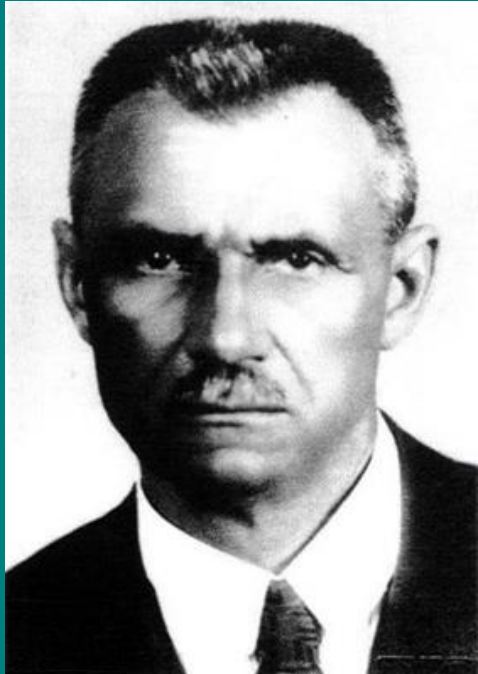
Jiří Kroha

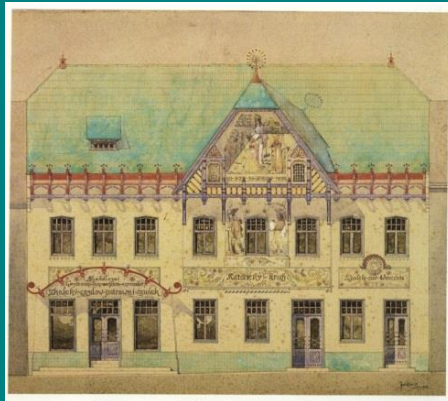
SŠ M.Boleslav

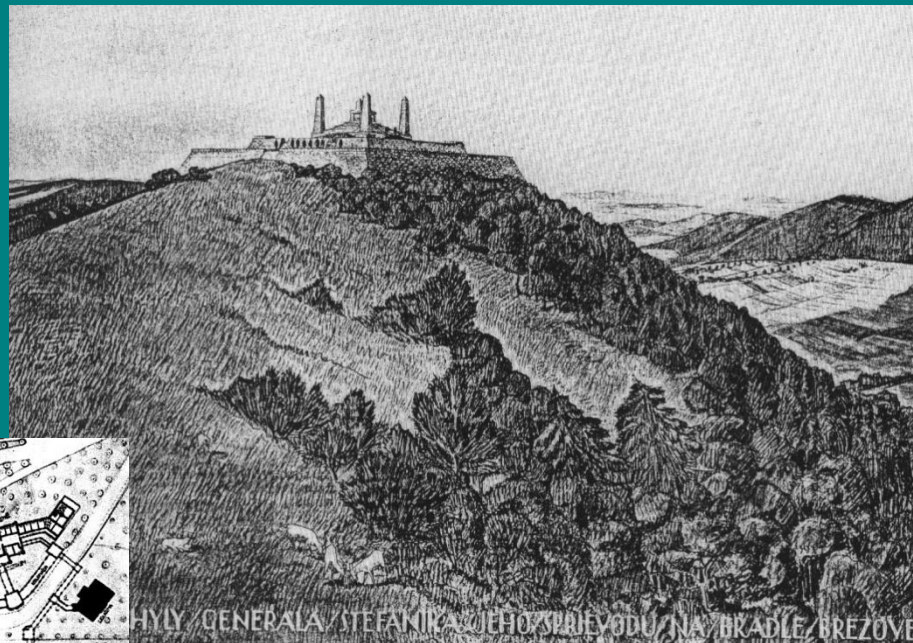
Založenie mesta Nová Dubnica

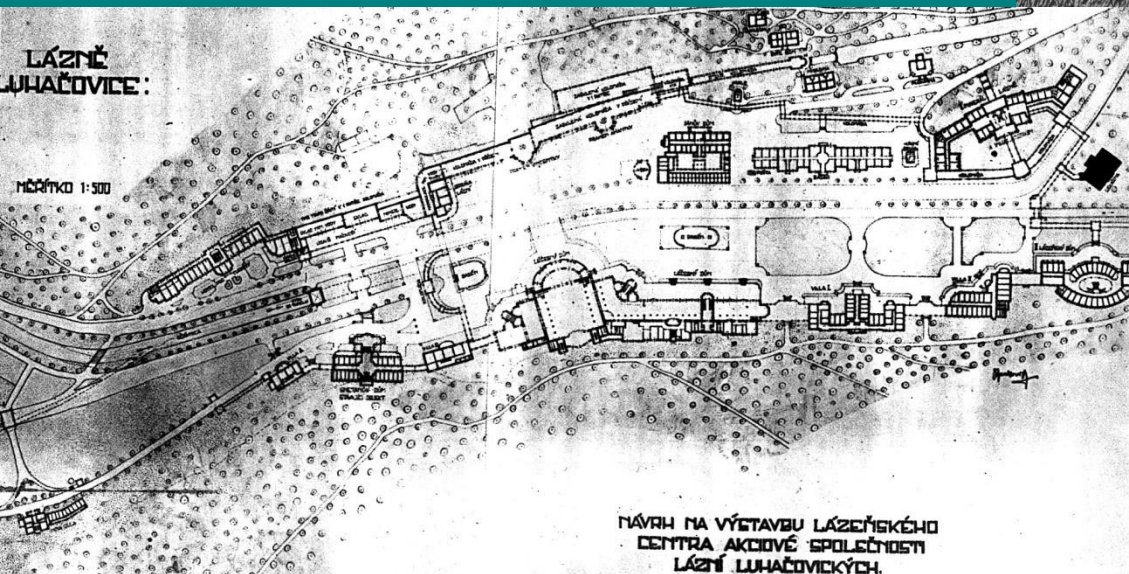
Dušan Samo Jurkovič

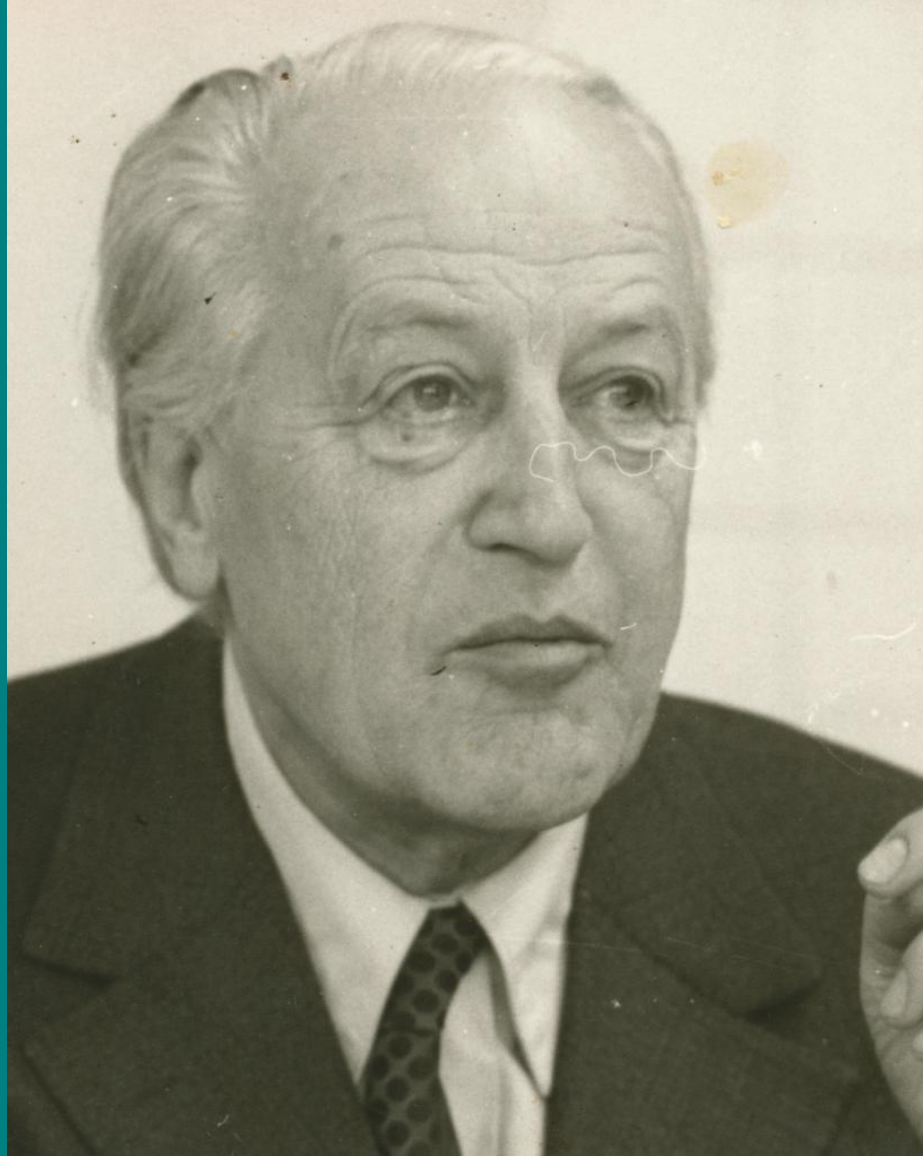
Skalica

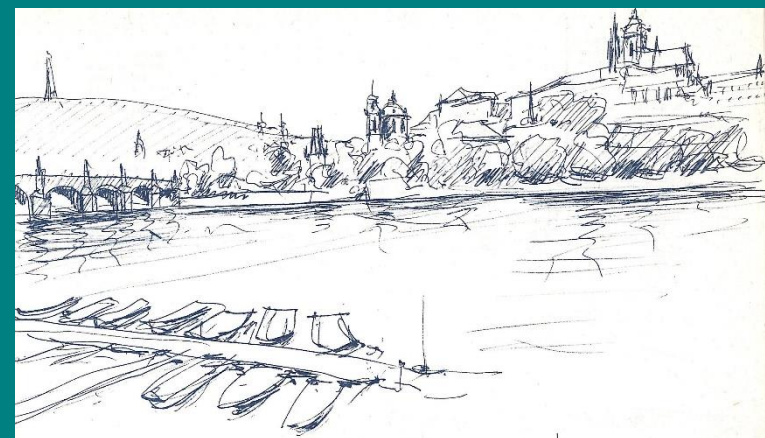
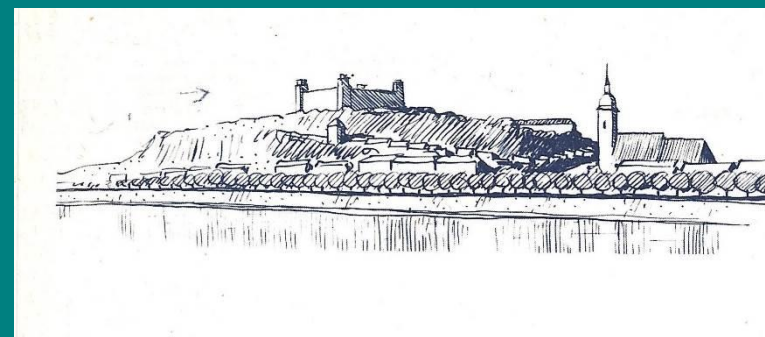
Bradlo

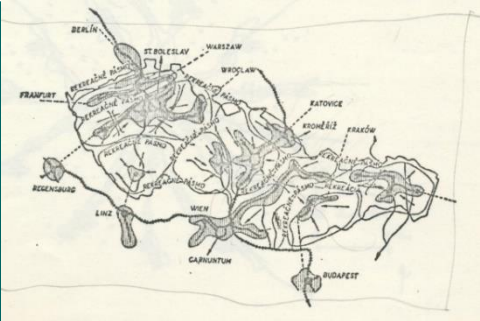
Luhačovice

Prof. Dr. Ing.arch. Emanuel Hruška, DrSc.
Praha 1906 – Praha 1989

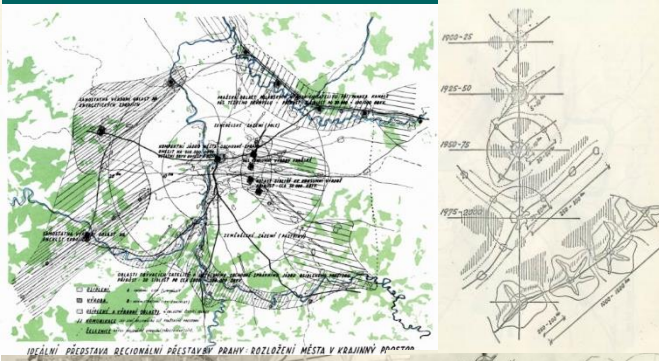

Nadregionálna

E. HRUŠKA
dimenzie tvorby

Regionálna

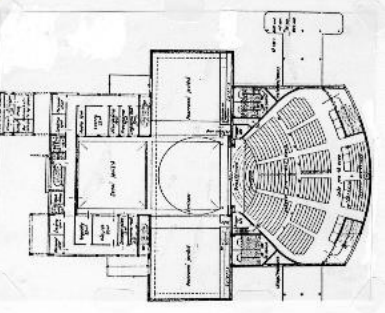
Sídelná

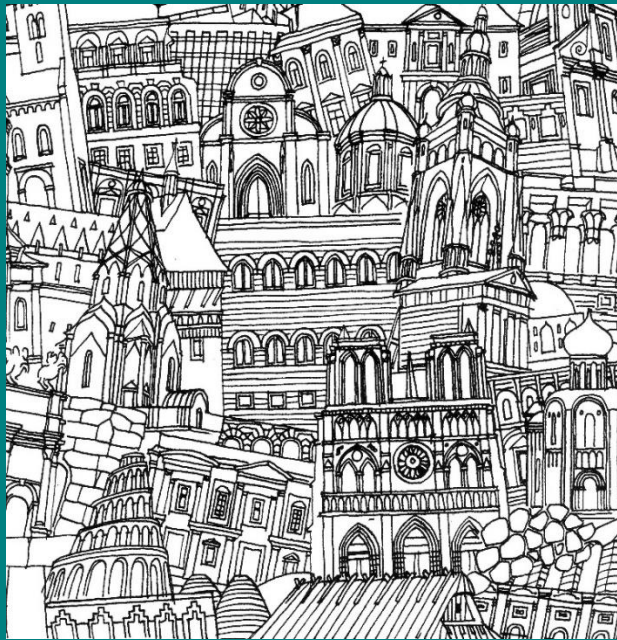

Zonálna

Architektonická

heslo architekta :

**denne trocha
urbanizmu
nezaškodí
organizmu**